

राज्यामध्ये उद्भवलेल्या एव्हिएन इन्फ्युएन्झा (बर्ड फ्ल्यू) या विषाणुजन्य रोग बाधेमुळे रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत संरक्षणात्मक उपाययोजना म्हणून बाधित क्षेत्राच्या १ कि.मी. परिघातील जाणीवपूर्वक नष्ट करण्यात आलेले कुक्कुट व इतर पक्षी, अंडी आणि पक्षीखाद्य यांची शेतकरी / कुक्कुट व्यावसायिक यांना नुकसान भरपाई अदा करणे व रोग नियंत्रणाच्या ऑपरेशनल कॉस्ट यावरील खर्च करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : कुक्कुट-२०२१/प्र.क्र. ६/पदुम-४

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : २० जानेवारी, २०२१.

- वाचा :-**
१. केंद्र शासनाच्या पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभागाचे पत्र क्र.५०-१७८ (ए)/२००५-एलडीटी (एक्यु) व्हॉल-२ नवी दिल्ली, दि.२३.०५.२०१३.
 २. केंद्र शासनाच्या पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभागाने एव्हिएन इन्फ्युएन्झा रोग नियंत्रणासाठी निर्गमित केलेला सुधारित कृती कार्यक्रम, २०२१.
 ३. केंद्र शासनाच्या पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभागाचे पत्र क्र.के-११०५३/२४/२०१७- एलएच (भाग-१)/ नवी दिल्ली, दि.०९.०४.२०२०.
 ४. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे कार्यालयीन पत्र क्र. एफवायपी-२० (२१)/तां-१/प्र.क्र.२१/८८/२०२०, पसं-६, पुणे, दि.१४.०१.२०२१.
 ५. पत्र क्र.रोनि/ अॅस्कॅड प्लॅन/६७/३३८-३९/२०२०/ पसं-१२, पुणे, दि.१२.०१.२०२१.

प्रस्तावना :-

राज्यामधील विविध ११ जिल्ह्यांमधील मृत पावलेले कुक्कुट पक्षी एव्हिएन इन्फ्युएन्झा (बर्ड फ्ल्यू) या विषाणूसाठी होकारार्थी आढळून आलेले आहेत. एव्हिएन इन्फ्युएन्झा या रोगाच्या नियंत्रणासाठी केंद्र शासनाने सन २०२१ मध्ये निर्गमित केलेल्या सुधारित कृती आराखड्यानुसार बाधित क्षेत्राच्या १ कि.मी. परिघातील कुक्कुट पक्षी, कुक्कुट पक्षांची अंडी व पक्षी खाद्य नष्ट करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. त्यानुषंगाने परभणी व लातूर या दोन जिल्ह्यांमध्ये कार्यवाही पूर्ण करण्यात आलेली आहे. भविष्यात सदरचा रोग प्रादुर्भाव राज्यातील अन्य जिल्ह्यांमध्ये उद्भवण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

केंद्र शासनाच्या वाचा क्र.१ येथील पत्रान्वये एव्हिएन इन्फ्युएन्झा रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत कुक्कुट पक्षी, कुक्कुट पक्षांची अंडी व पक्षी खाद्य नष्ट केलेली आहे त्यांना अदा करावयाच्या नुकसान भरपाईचे दर निश्चित केलेले आहेत. या प्रित्यर्थ येणा-या खर्चापैकी ५० टक्के हिस्सा केंद्र शासनाकडून केंद्र सहाय्यित अॅस्कॅड या योजनेअंतर्गत उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे व उर्वरित ५० टक्के हा राज्य शासनाचा हिस्सा राहणार आहे.

एव्हिएन इन्फ्युएन्झा रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत संरक्षणात्मक उपाययोजना म्हणून बाधित क्षेत्राच्या एक कि.मी. परिघातील कुक्कुट पक्षी, कुक्कुट पक्षांची अंडी व पक्षी खाद्य नष्ट केल्यामुळे तसेच, वाचा क्र.३ येथील पत्रान्वये केंद्र शासनाने रोग नियंत्रणासाठीच्या ऑपरेशनल कॉस्टसाठी विविध बाबींवर देखील ५० टक्के केंद्र व ५० टक्के राज्य हिस्सा याप्रमाणे खर्च करण्याबाबत सुचित केलेले असल्याने, खालीलप्रमाणे शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय-

एव्हिएन इन्फ्युएन्झा रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत संरक्षणात्मक उपाययोजना म्हणून बाधित क्षेत्राच्या १ कि.मी. परिघातील जाणिवपूर्वक नष्ट करण्यात आलेले कुक्कुट पक्षी, कुक्कुट पक्षांची अंडी व पक्षी खाद्य, तसेच, रोग नियंत्रणासाठीच्या ऑपरेशनल कॉस्टसाठी खालील नमुद विविध बाबींसाठी ५० टक्के केंद्र व उर्वरित ५० टक्के राज्य हिस्सा याप्रमाणे भरपाई अदा करण्यास याद्वारे, शासनाची मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	बाब	एकूण देय नुकसान भरपाई	केंद्र शासनाचा ५० टक्के हिस्सा	राज्य शासनाचा ५० टक्के हिस्सा
१	२	३	४	५
१	आठ आठवडे वयापर्यंतचे अंडी देणारे पक्षी	रु.२०/- प्रति पक्षी	रु.१०/- प्रति पक्षी	रु.१०/- प्रति पक्षी
२	आठ आठवड्यावरील अंडी देणारे पक्षी	रु.१०/- प्रति पक्षी	रु.४५/- प्रति पक्षी	रु.४५/- प्रति पक्षी
३	सहा आठवडे वयापर्यंतचे मांसल कुक्कुट पक्षी	रु.२०/- प्रति पक्षी	रु.१०/- प्रति पक्षी	रु.१०/- प्रति पक्षी
४	सहा आठवड्यावरील मांसल कुक्कुट पक्षी	रु.७०/- प्रति पक्षी	रु.३५/- प्रति पक्षी	रु.३५/- प्रति पक्षी
५	कुक्कुट पक्षांची अंडी	रु.३/- प्रती अंडी	रु.१.५० प्रती अंडी	रु.१.५० प्रती अंडी
६	कुक्कुट पक्षी खाद्य	रु.१२/-प्रति कि.ग्रॅ.	रु.६/- प्रति कि.ग्रॅ.	रु.६/- प्रति कि.ग्रॅ.
७	सहा आठवड्यापर्यंतचे बदक	रु.३५/- प्रति पक्षी	रु.१७.५० प्रति पक्षी	रु.१७.५० प्रति पक्षी
८	सहा आठवड्यावरील बदक	रु.१३५/- प्रति पक्षी	रु.६७.५० प्रति पक्षी	रु.६७.५० प्रति पक्षी
९	सहा आठवड्यापर्यंतचे हंस (गीज)	रु.३५/- प्रति पक्षी	रु.१७.५० प्रति पक्षी	रु.१७.५० प्रति पक्षी
१०	सहा आठवड्यावरील हंस (गीज)	रु.१३५/- प्रति पक्षी	रु.६७.५० प्रति पक्षी	रु.६७.५० प्रति पक्षी
११	सहा आठवड्यापर्यंतचे गिनी फारुल	रु.२०/- प्रति पक्षी	रु.१०/- प्रति पक्षी	रु.१०/- प्रति पक्षी
१२	सहा आठवड्यावरील गिनी फारुल	रु.१०/- प्रति पक्षी	रु.४५/- प्रति पक्षी	रु.४५/- प्रति पक्षी
१३	सहा आठवड्यापर्यंतचे टर्की	रु.६०/- प्रति पक्षी	रु.३०/- प्रति पक्षी	रु.३०/- प्रति पक्षी
१४	सहा आठवड्यावरील टर्की	रु.१६०/- प्रति पक्षी	रु.८०/- प्रति पक्षी	रु.८०/- प्रति पक्षी

रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत ऑपरेशनल कॉस्ट या अंतर्गत मोडणा-या बाबी खालीलप्रमाणे आहेत.

१. रॅपिड रिस्पॉन्स टीम मधील अधिकारी, कर्मचारी तसेच, इतर सहाय्यक आणि नियंत्रक अधिकारी यांच्या निवास व भोजनावरील खर्च, सदर अधिकारी व कर्मचारी यांना विवक्षित कालावधीकरिता विलगीकरणांमध्ये ठेवणे.
२. रॅपिड रिस्पॉन्स टीमस तसेच, नियंत्रक अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना प्रत्यक्ष कामाच्या ठिकाणी ने-आण करण्यासाठी खाजगी वाहनाच्या भाड्याचा आणि शासकीय वाहनांचा इंधनाचा खर्च.
३. पक्षी नष्ट करण्याच्या प्रक्रियेच्या अनुषंगाने आवश्यक असलेल्या सर्व साहित्याच्या खरेदीवरील खर्च उदा. चुना, फिनाईल, डिटर्जेंट, सोडियम हायपोक्लोराईड इ. तसेच, या बाबींची घटनास्थळापर्यंत वाहतुक करण्यासाठीचा खर्च.
४. नष्ट करावयाच्या बाबींसाठी वाहने तसेच, स्प्रे पंप आणि जेसीबी, जेट टोइंग मशीन यासारखी अवजड यंत्रसामग्री भाड्याने घेण्यासाठी होणारा खर्च.

५. पीपीई किट्स, गम बूट्स, फ्लेम गन्स, गॅस सिलेंडर्स, रसायने, गणी बॅग्स (पोती) आणि निर्जंतुकीकरण सामुग्री जसे की, चुना, फिनाईल, फॉर्मॅलिन, सोडियम हायपोक्लोराइड, ब्लिचिंग पावडर इत्यादी यांच्या खरेदीवरील खर्च.
६. या कामासाठी नेमलेल्या मजुरांना त्यांच्या गावापासून प्रत्यक्ष घटनास्थळी ने-आण करण्यासाठी वाहतुकीवरील खर्च.
७. कॅम्प आपत्कालीन नियंत्रण कक्षाचा दैनंदिन कार्यालयीन खर्च.
८. बाधित क्षेत्रातील कुक्कुट खाद्य तसेच, खाद्य तयार करण्यासाठी अनुषंगिक घटक नष्ट करणे इत्यादी साठी होणारा खर्च.
९. बाधित क्षेत्रातील कुक्कुट प्रकल्पावरील विष्टेची (मॅन्युअर) विल्हेवाट लावणे, तसेच, बाधित क्षेत्राच्या १० कि.मी. परीघातील सर्वेक्षण करणे.

बर्ड फ्ल्यु रोग प्रादुर्भावाच्या अनुषंगाने नुकसान भरपाईची बाब आकस्मिकपणे उद्भवलेली असल्याने तसेच, विभागाकडे सद्यस्थितीत ५० टक्के केंद्र व ५० टक्के राज्य हिश्यासाठी अॅस्कॅड या केंद्र सहाय्यित योजनेअंतर्गत स्वतंत्र लेखाशीर्ष उपलब्ध नसल्यामुळे सदरचा खर्च खालील नमुद दोन लेखाशीर्षांमधून प्रत्येकी ५० टक्के याप्रमाणे भागविण्यात यावा.

लेखाशिर्ष:- मागणी क्र.डी-४ २४०३, पशुसंवर्धन १०१, पशुवैद्यकिय सेवा व पशुआरोग्य, (०८)(४२) अॅस्कॅड अंतर्गत माहिती, शिक्षण, लोक सहभाग मेळावे आयोजित करणे (४० टक्के राज्य हिस्सा) (कार्यक्रम) संकेतांक २४०३ २७६२ ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)	लेखाशिर्ष:- मागणी क्र.डी-४ २४०३, पशुसंवर्धन १०१, पशुवैद्यकिय सेवा व पशुआरोग्य, (०८)(३०) अॅस्कॅड अंतर्गत माहिती, शिक्षण, लोक सहभाग मेळावे आयोजित करणे (६० टक्के केंद्र हिस्सा) (कार्यक्रम) संकेतांक २४०३ २३९५ ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)
---	--

या प्रित्यर्थ येणारा खर्च ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) या उद्दिष्टाखाली कोषागारातून आहरित करून वितरित करण्यास संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

सदरचा शासन निर्णय नियोजन व वित्त विभागाच्या सहमतीने तसेच वित्त विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्र.२५/२०२१/व्यय-२ दि.२०.०१.२०२१ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०६१४१६२०४७७५०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(समीर सावंत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

१. मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२.

२. मा.मंत्री (पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२.
३. मा.राज्यमंत्री (पदुम) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२.
५. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. जिल्हाधिकारी (सर्व संबंधित)
७. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व संबंधित)
८. प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन (सर्व संबंधित)
९. जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त (सर्व संबंधित)
१०. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व संबंधित)
११. महालेखापाल कार्यालय १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षण), मुंबई / नागपूर.
१२. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व संबंधित).
१३. निवड नस्ती पदुम-४.